

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak:		Videken:	
Helyben:			
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4.50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazásában szerinti.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Nagy bajunk

nekünk, hogy a külfölddel való kapcsolatot a sajtó terén csaknem kizárólag a magyarság szellemétől idegen elem tartja kezében. Ennek nincs érzéke a mi nemzeti igényeink és kulturális hivatásunk iránt, s emellett hiúsága, érvényesülni vágyása olyan erős, hogy ennek lelkiismeretfurdalás nélkül áldozatul dobja a legszenyebb magyar érdekeket.

Ugyancsak a külfölddel való érintkezésnek ezek által való lefoglalása okozza azt is, hogy a művelt nyugat igazán életrel való s nekünk hasznos eszméi áramlatokról nem értesülünk.

Az utóbbi időben mindenütt vezető gondolatként lépett fel a faji eszme. Lényege ennek, hogy a kulturerősség nagy egyetemén belül minden népnek az ad-jogosultságot és értéket, amit faji tulajdonságaiban, faji egyéniségeiben rejt. E különleges faji értékeknek ápolása, kifejtése s az egyetemes emberi kultúrának ilyen faji jellegzetesség szerint való szolgálata adja meg az egyes nemzetek élethivatását. Ezért a faji karakternek megőrzése, minél egyénibbé tétele s a nemzetközi szintelenségtől való megóvása a legfőbb kötelességünk. Fajivá, tehát magyar jellegűvé tenni mindent, a fajnokban rejlő értékeket gondosan óvni és fejleszteni s azoknak sajátos bélyeget rányomni iskolára, irodalomra, művészetre, ez a magyar kultúra helyes iránya és hivatása.

Ezt nálunk még csak a nemzetiségek ragadták meg, mert a kultur népekkel közvetlen kapcsolatot tartanak fenn. Miniket pedig még most is „általános emberi”-vel, nemzetközi-séggel, világpolgársággal traktálnak a Világ és a Nyugat s a fajiság kulturáját nemzetiségi gyűlölködésnek bélyegzik rávasz szofizmával azok, akiknek csakugyan kellemetlen a fajiság feszegetése.

Minden vonalon ezt a faji gondolatot tegyük kulturánk vezérfonalává. Ehhez pedig szükséges, hogy a vezetésze-

repet kivegyünk azok kezéből, akiknek nincs érzékük a faji eszme iránt s ha van, hát nem a magyar faji eszme iránt van.

A borzalmak csatája.

A béke hírek újabb fordulatai.

Oroszország és a béke.

A monarchia és Németország vasárnapi békenyilatkozata már eljutott Oroszországba. Az orosz hangulatról még nem vagyunk informálva, de a stockholmi szociálisták, akik mostanában a legélénkebb összeköttetést tartják fenn az orosz katonák és munkások bizottságával, azt vallják, hogy Oroszországnak nem különbékét kell kötnie, hanem általános békére kell törekednie. Az entente máris a régi rémmel, a japán háborúval fenyegeti meg Oroszországot arra az esetre, ha különbékére lépne a középhatalmakkal és az orosz forradalom ebben a pillanatban tényleg képtelen volna Ázsia tulsó végén is külfáborut viselni.

Ántant fenyegetések az oroszok ellen.

Az entente fenyegetése ugylátszik még Csejdzé táborára is hatással volt, amely a demokrácia diadalát félti az újabb, a más fronton való külfáboru veszélyétől. Miljukov természetesen hű akar maradni az angol-francia szövetséghez, újra kijelentette, hogy a szövetség elveit nem kívánja megváltoztatni, de anneksiós politikáról, Konstantinápoly meghódításának szükségességéről most már az orosz külügyminiszter sem mer beszélni. Az ideiglenes kormány egyelőre az alkotmányozó nemzetgyűlés egybehívásával, a választások kiírásával, a sztrájkok leszerelésével, a katonai rend és fegyelem helyreállításával van elfoglalva.

A nyugati front borzalmissága

A világháború és így a világtörténelem egyik legnagyobb ütközetének nevezte Ludendorff az Aisne melletti francia offenzívát, amely méreteiben valóban páratlan. Hathónapos előkészítés után most dühöng teljességében a francia és az angol tavaszi offenzíva. A különböző konferenciákon, amelyeket a télen tartottak, úgy tervezték, hogy ez az offenzíva

egyszerre fog megindulni, az angol-francia, az orosz, olasz és a macedóniai fronton.

A felsült tavaszi offenzívák.

A macedóniai fronton valóban volt valami kísérletezés, de az azonban a Sarrail-féle sereg szármalmas kudarcával végződött, az orosz tavaszi offenzívát megelőzte és egyuttal lehetetlenné is tette az orosz forradalom, az olasz segítség pedig ezidáig szintén elmaradt. Hogy mi okból maradt el, nem lehet tudni, de idáig elmaradt.

A rettenetes nyugati front offenzíva célja hű ábránd marad.

Annál inkább koncentrálódik a háború minden heve a nyugati fronton, ahol egy kétszázkilométeres harc vonalon vívják a hadviselő felek azt a nagy csatát, amely kétségkívül el fogja dönteni az egész világháborút. Az angol-francia terv világos. At akarják törni a német vonalakat, ki akarják űzni a németeket Franciaországából és Belgiumból, fel akarják szabeditani Elzászt és talán ak akarják özönlteni a Rajna vidékét is, az utóbbit kétségkívül nem hódítási szándékból, hanem igenis azért, hogy Németországot térdre kényszerítsék, olyan békekötésre szorítsák, amilyent London szeretne diktálni.

Az angol-francs előkészítés páratlan volt. Egész vasuti hálózatot építettek, csatornákat ástak a front mögött. Egy új fajta vasuti ágyutípust szerkesztettek, elgondolhatatlan nagy számban állítottak elő muniációt. Ezzel szemben áll Hinderburg taktikája, hidegvérű számítása, a fokonként való nyugodt visszavonulás arra az új védelmi vonalra, amelyet ő maga választott ki, rohamok, kézitusák elkerülése, az emberanyagnak a végsőkig való kíméléte. Ezzel a lépésről-lépésre való helytállás-

sal fogják megakadályozni a francia-angol terv sikerültét és okvetlenül meg fogják tartani Belgiumot és Franciaország területéből is azt a csíkot; amelyre közlekedési okokból szükségük van a háboruban és amely, mint kézizálog nem rossz szolgáltatást fog tenni a békéltárgyalásoknál.

Magakadt a hadifoglyok levelezése.

A belügyminiszter a minap igen fontos rendeletet küldött Fejérvármegye alispánjához. Több ízben tapasztalta, hogy a hatóságok a Hadifoglyok Gyámoltató és Tudósító Hivatalától kapott értesítést, amely valamely oroszországi magyar hadifogly haláláról szól, kimélet nélkül tudatják a hozzátartozókkal. Gyakran megesik pedig, hogy egyes hálálhírek nem bizonyulnak valóknak s ilyen kétes esetekben a szegény anyák és hitvesek felutaznak Budapestre és ott próbálnak tudakozódni. Szigorú kötelességévé teszi tehát a hatóságoknak, hogy ha ilyen hálálhírt kapnak, előbb győződjenek meg, vajjon csakugyan azonos-e a halottnak jelentett fogoly a maga községéből hadbavonult katonával s ha erről meggyőződtek, kiméletesen tudassák a gyászhirot a hozzátartozókkal. Ha ellenben nem bizonyos a személyazonosság, úgy a jelentést küldjék vissza a Hadifogly Hivatalnak.

Egyben kössék lelkére az érdekelteknek, hogy ilyen esetben ne utazgassanak Budapestre, mert a Hivatal úgy sem tud többet a foglyok sorsáról, mint amennyit írásban elküldött.

Rátér ezután a rendeletben a a belügyminiszter a hadifoglyok levelezésére. Megállapítja, hogy az oroszok magyar cenzurájának hiányossága és az orosz hadügyi kormányzat kevés lelkiismeretessége folytán a pétervári cenzurán minden képeletet feltümuló mennyiségben gyűltek össze szegény hadifoglyainkhoz írott levelek, amelyek előreláthatólag sohasem kerülnek már feldolgozás alá, hanem meg fogják égetni az orosz cenzurán. Ezért van az, hogy a hadifoglyok hónapokon keresztül hiába írják haza a leveleket. E bajon csak úgy lehet segíteni, ha mindenki kóthetenként csak egy levelezőlapot ír a hadifogságba, azt is röviden, a legszükségesebb közlendőkkel, mert így nem fog annyit levél az orosz cenzurán összegyűlni és könnyebb lesz a kézbesítés.

Miért siessünk előfizetni a Népszavára?

Tetszik tudni, miért? — Azért, mert Oroszországban forradalom van. Ilyen megokolással halászgatja az előfizetőket a dolgozó munkások köréből a betéti társaság, mely durva szítkok, olcsó káromkodások konok ismételtetésénél egyebet alig cselekedvén, a népfelszabadítás nagyszerű munkájára meghívottnak milvántja magát.

Az összefüggés az orosz forradalom és a Népszava bevételése között ugyan nagyon laza, de, sajnos, a városi munkásság sokkal inkább alá van vetve a szervezett terrornak, mintsem az értelmes összefüggések keresésén. Törpöngani merjen. Ő, szegény, mindig fizet. Egyszer azon a címen, mert a kereszténységet sürgősen el kell törölni a föld színéről; máskor azon, hogy Kinában elkergették a Mandzsu dinasztiát s. i. t., de mindig azért kell lezárnia az obulusokat, mert Jakabók, Manóék és Bernáték így akarják.

Azzal a gyanúsítással pedig meg ne sértse senki a népboldittás zavaros vízein evező székneve argonautáit, hogy ők felekezeti okokból nem volnának mosolygó arcú barátai a kőművei aranyának, ha történe-

tesen Szűz Mária képe díszlik is azon. Ők nagyon kitanult fölvilágosodott emberek. (M. K.)

HIREK.

— Közgyűlés a rekvirálás miatt. Fejérvármegye gazdasági egyesülete csütörtökön délelőtt Verebi Vég István elnökleite alatt közgyűlést tartott a rekvirálások ellen. A vármegyei rekvirálásnál több súlyos gravamen merült fel s ez indította a gazdákat, hogy közgyűlésezzenek miatta. A közgyűlésen több esetet tettek szóvá s elhatározták, monstre küldöttséget vezetnek az országos közlélemzés elnökéhez, kéri fogják, a harmadik rekvirálás elengedését, mert annak végrehajtása katasztrófális lenne a megyére. Kéri továbbá, hogy az egyes helyeken talált csekély felesleget ne vigyék el, hanem a szükséges részére engedjék át. A küldöttség tárgya annyira komoly és igazságos, hogy Kürtynnek feltételül eleget kell tennie a kérésnek. A közgyűlés után a gazdaságok üléseit és elhatározták, hogy legközelebb Iszkaszentgyörgyre kirándulnak az ottani modern halastavak tanulmányozására.

— Dreher a vármegyei Ö. H. J.-ért. Dreher Antal Martonvásár földesura újabb bizonyoságot tett áldozatkészségéről. A vármegyei hadiözegei és árvi részére az Ö. H. J. alapra 10.000 koronát adományozott. Az adományt az Ö. H. J. albizottság elnöksége megleghangu levélben mondott köszönetet.

— Népszámlálás Székesfehérvárott. Mint ismeretes, a közlélemzés ügye miatt szükséges lesz a népszámlálás, s az nemcsak az emberekre, hanem az állatokra is kiterjed. Székesfehérvárott május 1. és 3-án lesz a népszámlálás; 120 ember végzi. Az összeírásra a közigazgatás embereit és a tanítókat rezedik ki. Egyben felhívja a város azokat, akik a népszámlálásra alkalmas egyének, jelentkezzenek nála, s alkalmazni fogja őket.

— Petróleumkiosztás. A sok panaszra a város közlélemzése petróleum kiosztásnál némi változtatást hozott be, megjegyzzük azonban, hogy az új rendelet még rosszabb mint az egész petróleum kiosztási módszer. Azok a kereskedők, akik árusításra megbízatást kaptak, kötelezőt írtak alá, hogy senkinek előre ki nem adnak petróleumot, üveget előre nem fogadnak el. A petróleumkiosztás a következő kereskedőknél lesz pénteken 8 órakor: Schön Márkus Rákóczi utca, Kuttner Simon Homokosor, Kovács József Palotai utca, Tehel Miksa Vásártér, Klein Móric Berényi utca, Pemmer József Öreg utca, Hejman Mihály Tobak u. A petróleum kiosztás e módjának hátrányait már szóváltattuk, megismételn teljesen felesleges. Úgy látszik, hogy az volna.

— A vármegyei hivatalos lapja a legújabb hatóság és kormányintézkedéseket tartalmazza. Egyrészt már közöltük a megye olvasóközönségével, a többi hivatalos felhívásokkal és rendelkezésekkel holnap foglalkozunk, hogy a szokatlan gyors módon emelkedő vármegyei olvasóközönségünk azo-

kat is megismerhesse. Tekintettel arra, hogy lapunk a vármegye minden községében elterjedt, a vármegyei érindó ügyekkel mindenkor részletesen és kimerítően foglalkozunk és minden beérkezett vármegyei ügynek, híreknek, bármiféle eseménynek helyt adunk.

— Az anyák köre. vezetősege ez uton tudatja, hogy összejöve telet ismét megkezdte. E hó 22-én délután 4 órakor a tüzoltó őrtanya nagytermében tartja első összejövetelét s ezen Báthory Nándorné a csecsemőgondozásról fontos előadást tart; kéri azonban, hogy az anyák e kivételes alkalommal kisgyermekük nélkül sziveskedjenek megjelenni. — Báthory Nándorné folyó hó 23-án a ciszterciák disztermében ismét nagyfontosságú előadást tart, s arra különösen az intelligens közönség figyelmét hívja fel a vezetősege.

— Színelőadás Fülén Füle község már többször bizonyoságot tett áldozatkészségéről s mindennemű háborus ügyet a legszebb lelkesedéssel karol fel. Legutóbb minden tekintetben fényesen sikerült színelőadást rendezett s annak jövedelméből 100 koronát adományozott a hadiözegek és árvi részére, 100 koronát pedig a vak katonáknak. A kitünően sikerült színdarabnak következők voltak a szereplői: Epelle Lajos, Szöllösi Teréz, Major Józsi, Vinter Teréz, Vinter Gyula, Kovács Juli, Molnár Mari, Bakó Józsi, Szabó Imre, Erdélyi Ferenc, Szabó János, Nagy Károly, Molnár Ilona. Valamennyi várákőzönség felültelemet szeretne, s kitünő összejáratot produkáltak. A sok munkával és hozzáértéssel járó betanítást és rendezést Szijjártó Károly kántor

TÁRCA.

Favágók az erdőn.

Szent Mihály hava alig pár napja, hogy elmúlt s a javorinai erdőben terdül erő a hó. Az éjszakai szelek vad dühvel rontanak neki a Magas-Tátra felhőket hasogató szakadékos sziklatálanak. Azon megtörve, háborgó örvény léssel töltik ki boszujukat a havasok lábánál elterülő Javorinán. Rengeteg fenyves egetostromló törzsei félelmetesen mozognak jobbra-balra. Az erdő panaszosan zúg. Mélyebben, a meredek hegyoldal közepén fejszecsapások teszik fülnek még kietlenebbé háborgását.

Az évszázados fatörzsek alját döngető favágók ügyet sem vetnek rá. Nyomorult tagjaikat rongyokba burkolva végzik keserves munkájukat. A közeli tisztáson vidáman lobog a tűz, ott melegednek, ha elgémberedett kezükből már-már kiesik a fejsze.

A hegy aljáról topán szürdök keresztül az erdőn a völgy mélyében gubbasztó három pörölyének kattogó lármaja. A nyilegyenesen lefelé ereszkedő meredek út hava kökeményre fagyott. Ezen csuszajáték le a galyaitól megfosztott hatalmas fatörzseket. Az élettelen kolosszusok mint valami mesebeli szörnyetek sikkának le rémes ropogással: azonban félnapi munka, míg egyet közülük fövénél kivágvá a favágók emelőrudjakkal helyére vonolnak.

— Hop, hó! hangzik föl a

figyelméztető kiáltás s a következő pillanatban kemény recsegéssel zuhan le az imént még koronájával büszkén a magasba meredő évszázados fenyő.

Vagy egy tucat tót paraszt baltájával hamarosan lehasogatja galyait, aztán valamennyien az emelőrudak után nyulnak s a törzse nagyobbik részével ügyesen a csuszatóra döntött fatörzs alá. A további taláshoz fognak.

A munka a sikos havon könnyen megy s a tótok beszélgetnek is közben.

— Igaz, a miket mondottál? kérdi dühös arccal Pakula Mihók szomszédjától, a kivel már jó félórája, hogy disputába keveredett.

A kicsi himlőhelyes töltelegny apró szemeivel pislogva bölint s rekedt hangon mondja:

— Biz isten? Az asszonyok mindennap látják feleségedhez betérni. Nagy kutya mind, valahány oiañ van.

Oláhnak a Szepességen a hegyeken pásztorkodó tótockákat nevezik.

A javorinai hámos csordája nem rideg jószág s telenként az istállóban fentereg. Zaják, a pásztor ilyenkor naphosszat a faluban fentereg s a milyen derék szál legény, sokaknak a szivében gerjesztene az asszonyok körül való legyekedése féltékenységet, ha nem lenne valamennyi tótme nyecske a zsenge korától fogva az ő vállára nehezede s baromnak való munkától időnekelőtte öreg, csuf és tőporódott.

Pakutár csak a nyáron nősült, felesége még szemre való asszony. Szerelemről eddig még alig volt szó köztük. Csak azért vette el,

hogy legyen ki főzzön rá, gondozó, ha késő este halálra fáradtan, a munkából haza tert. Nem jutott eddig hozzá, ideje nem engedte, hogy szeresse. Tavasszal gondolta, mikor a favágás évadja megszűnik. S imhol, más szedi le a mézet, mikor ő meg sem izlette.

— Ugy, ugy, motyogta szomszédja. A hol egy lustálkodó asszony s telenül hentergő legény összekerül, megjelenik az ördög. Ez egy tót közmondás s Pakuláron most értett vett a meggyőzős, hogy igaz is, mint a Szentírás.

— Hop hó! ordították ismét körülötte.

Az óriási fatörzs a csuszatóra zökent. Pakulár megragadta a közepén kiálló galytönköst s egy ugrással a hátán terembe végig hasalt rajta. következő pillanatban villámsebességgel repült a lefelé sikkó fenyővel a völgybe.

— Ne te, ne! hát ez mi-lelte, mondogatták egymásnak a tótok alálmétkodva. Fél kezükkel a szélein álló fába kapaszkodva, néztek le kíváncsian a csuszató végére. A völgyben szakadt fenyő törzs piszkáinak tűnt föl a messi távolságban, mire a lenn fölhányt hósánc utjában megakasztotta. Kis vártatra bocsokornyit fojt, vált le róla, a falu felé távolodva.

— Ott történni fog valami, szólt meg a himlőhelyes legény.

— Hop, hó! riasztotta föl a távoli kiáltás újból a tétlenül ácsorgókat.

A tótok félreugrottak a csuszató mellől s a következő pillanatban sütvite, ropogva csuszott le a hatalmas fatörzs, melyet a hegy tetején dolgozó favágók eresztettek

le. Cserveni Jankó látván, hogy senki sem kíváncsi arra, amit tud, maga is friss ügykezettel látott a munkához. A nap már magasan állott s ő társaival eddig csak egy szállát döntött le; míg odafönn a hegytetőn már a másodiknak a zuhanása hallatszík.

A zord éjszaki szél újból elkezdte fútyulni, morajló notáját, a hideg a velökig hatolt.

A Javorinán nincsen templom, a hámos mellett áll a hárangláb, mely a kohómunkások az ímára figyelmezteti. Telenként ennek kezelése a hámosor oláhjának a kötelessége s Pakulár szomszédja arra gondolt, nem ütötte e agyon a földhűdött férj becsületét megrabolóját; mert bizonyos, hogy együtt találta őket.

— Ahol az asszony és a legény együtt enyelgett, megjelent az ördög, motyogta a tót legény s bölcsnek találván a közmondás Pakulárú vonatkoztatott megjelölését. elnevette magát jökevében.

— Jó időcske, vélték a favágók. Munkára akarja serkenteni az embert, mozgassa, amitől neki melegedhetik. S egyik is, másik is biztosra veszi, hogy estére a három szállával számolnak be a hámosornak s a lehántott galyakat is szépen ölebbe rakják.

— Másfél denár lesz a napszám fejenként, hallja Cserveni emlegetni s gondolatai egyszeriben cserben hagyják Pakulárt, akinek vakmerőségéről elméledett s egész heti keresetének számbavevése körül forognak.

A munka nehéz s verejtéket présel ki homlokán, ami az egész hétre eső napszámot summázní képes.

tanító végezte. Szíjjártó a lelkes, munkás és tevékeny néptanítók példaképe. Egyéb elfoglaltsága mellett mindenkor talált időt arra, hogy társadalmi tevékenységében jelentős részt vegyen. Különösen a háború alatt fáradozik sokat. A sikerben természetesen Bezöky József c. kanonok plebánosnak is nagy érdeme van, ő is szintén ügyszeretettel karolja fel a háborús mozgalmakat.

— **Végzetes szerencsétlenség.** Halálalal végződő szerencsétlenség történt Lángon. Vételtlenségből esült a fegyver s a falu egyből leánya a halál jegyére lett. Úgy történt a dolog, hogy látogatába mentek a leányhoz. A fegyver a konyha falán függött megöltve. A gyilkoló szerszám nézegetés közben esült s a szobából ép kijövő leánynak szemébe furdott a golyó s az azonnal a halálé lett. A végzetes szerencsétlenség általános részvételt keltett a községben.

— **Kipusztuló madárfaj.** A Balatonnak egyik legnagyobb nevezetessége, hogy nádasi közt még több pompás példány él Európán egy-egy kiveszőfélben levő madárfajából, a kócsagból. Sajnos, a Balaton rövidesen elveszti ezt a nevezetességét, melynek révén neve az egész világ tudós világában ismertté vált. A balatoni kócsagról a Természettudományi Közlöny legújabb számában megállapítja, hogy a Balaton kócsagjai a változott viszonyok folytán néhány év alatt kipusztulnak s ezzel a nemes állat örökre kimul Európán madárvilágából.

— Egy denár, fél denár, morogja fejszéjével hatalmas csapásokat mérve a hatalmas fenyő-törzsre.

— Másfél denár egy poltura, fűzi tovább számítását.

A fejszecsapások mind szaporábban zúdulnak le egymás nyomába. A munka egyre halad s Cservenit a köfélhez küldi az öreg favágó, mise küldi, hogy két denár hán hat polturát sópör tüzőjébe este, lévén ugyanis szombat aznap.

A fenyő koronájához erősített kötelet fűz a magasban megszihi hat legény, hogy aljával letelédüljön, a többiek folytatták a ballakkal való munkát. A faóriás reszege, ropogva meginog, meg pár perc és hanyatt dől. Alulról azonban magával ragadja a szél a déli harangzó szavát s a kis tótcskákat abban hagyják a munkát. Léveit kalappal térnek be az erdei tisztásra, amelyikük imádkozni megtanult, elmormolja az Urangyalát. Aztán előszedik tarisznyáikat, fekete kenyér: kerül csak ki ezekből s némi turó, hanem azért vidáman esik a falatozás s nyomában megered a pihenést fűszerező beszélgetés.

— Vajjon Zaják harangozott-e ma? gondolkodik fönghangon a jámbor Cserveni.

— Mi bajod te ragyás? szólították meg rendre a juborból összevarrott bundáikban a havon hasaló tótok.

— Csak nem rugtál be a savótól, amit a bacsá leánya a tarisznyádba lopott.

Cserveni zavárba jött, mi módon az ördögbe jöttek rá, hogy ő a jubás leánynak csapta a szélet az éltebe való este. S hogy mátra terelje a figyelmet, Pakulárról kezdett beszélni, megmagyarázván a

— **A zsák meg a buza.** A zsák és pedig a buzazsák, ára csekély 8 (nyolc) korona. Nem tucatjé, darabjé! Egyébként vízszűrőnek alig használható, mert finom mint a pókhál, ellenben homokot lehetne szitálni rajta, ha történetesen drótból volna szövés, mert lyukacskaí erre elég alkalmazhatósság. Ugy bizony jámbor olvasó, a 40 koronás buza 8 koronás zsákban kerül a piacra, míg a 30 koronás buzáknak jó volt az 1 K, 60 filléres zsák is. Es Uram Istenem, mi lett volna, ha valamikor a 12 koronás buzá: 8 koronás zsákban árulták volna. Pedig akkor is voltak zsákok és pedig, olyan zsákok, amelyeket feldobban a rekruta béréslegény, nem keletett attól tartania, hogy két darabra szakad és tartalma a löcs mellett csurog a sárba! No de hát háború van, emberek! Világháború! Ki mer most csodálkozni azon, hogy potom 8 korona az ára egy zsáknak? Egészen más a buza, a buzá nem szövés, az a garda termeli, annak tehát kutya kötelessége olcsónak lenni. Hiszen az magától terem! Nem kell hozzá más csak föld, munkaerő (ami nincs), azután igás állat (rekviráltak), trágya (az sincs), meg Isten áldása (ezt reméljük!) Arról azonban senki sem beszél, kicsoda csodálatos gazdasági rend az, amikor valami 20 százalékkal vagy 25 százalékkal drágul, ennek a valaminek az egyenleteseu megromlott tókja azonban 500 százalékkal kerül többbe? Ajánljuk a földművelésügyi kormánynak, nézzén utána, hogyan zsarolták

fenyőhátan való eszeveszett szánkozásának az igazi okát.

A fiatalabb legények érdeklődéssel hallgatták, a csadós tótok közönyösen bámultak bele a lobogó tűzbe.

— Vajjon mire vetemedtetted a számat? kérdezték az előbbieket egymástól.

S ekkor galyak ropogása hallatszott s a zuzmarás bokrok mögül főfelé kuszó ösvényen Pakulár alakja bukkant föl.

— Mit végeztél? kiabálták feléje fönnmarrad társai s látván, hogy ruhája véres, kíváncsián rohantak meg egyéb kérdésekkel.

— Melyiket ölted meg?

— A legényt, persze azt, mi? Pakulár csöndesen a tűz mellé telepedett s előszedvén tarisznyáját, mohón falatozni kezdett. Csak mire jöllakott, mondta el, mintha bírák őlt volna, nyugodt hangon, hogy együtt-találta feleségét a pásztorral s hogy elmetesztette a Hancsának a nyakát.

— Meghalt? kérdezték a favágók egyszerre, Pakulár szó nélkül bólintott, aztán megkereste balláját s versenyt dolgozott az ismét munkába álló többi tótokkal.

— Senkinek sem jutott eszébe, hogy a gyilkostól számonkérje tettet. Lenn a hámtortelen se lesz bántódása. A mogorva szász hámos nem törődik munkásai belső életével; bíró, ki elitelné, háromnap járőföldre nincsen. A kardvasnak való munka óriási mérveket ölt, mióta ismét háborús az idő. Thökölyi hadakozik a császárral, Javoňnáról az ő kardcsiszárainak dolgozókát föl, az anyagot. S a jámbor kohómunkások azt sem tudják, hol áll a fejük, ők sem érnek rá más bajával törődni.

a gazdákat a zsákokért, s milyen hitvány rongydarabok ezek a zsákok. Ezért kellett a kender árat oly alacsonyan maximálni.

— **A cipészrendeleték és a cipészparások.** Az egyik cipőrendelet kimondja, hogy az a cipész, aki nem mérték utáni megrendelésre dolgozik, teljes készletét bejelenteni tartozik a Cipőközpontra s csak akkor adhatják el készletüket, ha a központ egy hónapon belül nem veszi igénybe. Már most igen sok kisiparos van, aki előre készít cipőket s készletével vásárolni jár, készlete azonban lehet igen csekély. Mit csináljanak ezek a kisiparosok? A rendelet szerint a cipőn fel kell tüntetni az árat, a forgalombahozatal napját, a minőséget, céget, stb., hogy a vevő mindenben tájékozható legyen s vitás esetknél a cipész felelőssége lehessen vonni. De a cipőárak maximalása olyan komplikált, hogy ezt a számítást a kisiparosok legnagyobb része képtelen a rendeletnek megfelelőleg megállapítani és sok esetben tájékozatlanok is. A cipőárak felülbírlására a miniszter egy vegyes bizottságot küldt ki, s az áll egy bíróból, egy iparkamarai kiküldötüből, két fogyasztóból és egy kisiparosból, amely hivatva van eldönteni, hogy a cipő ára a miniszter rendeleteinek megfelelően állapított-e meg? A kisiparosok most tehetetlenül állnak és tanácstalanok e tekintetben, hogy mit tegyenek.

— **A lányok és az óra.** A fiatal lányok olyanok, mint az öreg órák: rendesen nagyon is sietnek: A hiru lányok olyanok, mint a zsebórák: nagyon könnyű felhuzni őket. Az okos lányok olyanok mint az ütőórák: csak akkor szólanak meg, mikor itt az ideje. A cifrázkodó lányok úgy járnak, mint a toronyórák: sokan megnézik, de senkinek sincs kedve hazavinni őket. A szép lányok olyanok sokszor, mint a játékorák: egy percig tetszenek, de aztán csakhamar rájuk un az ember. A kotnyeles lányok olyanok, mint a kéltőórák: nagyon is hallani őket, de legkevésbé ember hallja őket szívesen. Az elkényeztetett lány olyan, mint a napóra: ha a fejkötőnek árnyéka alá kerül, menten elveszti értékét. A szegény lány olyan, mint a zsinóros ismételőóra: csak akkor szól, ha szükség van rá.

A kokott lány olyan, mint a zálogházi óra: az ember legszívesebben ott hagyja ahol van. A gazdag lányok, mint az aranyórák: mindenki csak arról kérdezősködik, hogy mi az áruk? A házias lányok, olyanok, mint az ingaórák: szép csendesek, jók és pontosan járnak, öröm rájuk nézni. A tudákos lányok olyanok, mint a fali órák: az ember alig bírja el őket.

— **Rövid hírek.**

Megmarta a veszett kutya. Wenczel József sárbogárdi szolgabírót veszett kutya megmarta. Felszállították Budapestre a Pasteur intézetbe.

Gyászhi. Özv. Németh Antalné agintézteli gondozott elhunyt. 3000 korona vagyonát a városra hagyta, csupán tisztességes temetésének költségeit kéri a pénzéből fedezni. Hát persze, hogy megkapja a végítzességét, Nyugodjék békében!

A harctéren megvult katonának Obermayer Imre 5.50 koronát adományozott.

Megszűnt népkönyha. Az Erzsébet népkönyha, amely annyi áldásos megegyést végzett a világháború nagy nélkülözéseinek napjaiban, és annyi éhes nyomornak szenvedését csillapította, megszűnt. Dr. Saára Gyula polgármester meleghangú levelet intézett a vezetőséghez s hálás köszönetét fejezi ki.

Hulla a kutban. Megirtuk, hogy a Bikaszigei kutban tegnap egy 20 év körüli nő holtestét találták meg. Személyazonosságát eddig nem volt lehetséges megállapítani, az ügyészség lefénképezette és megadta az engedélyt az eltemetésre.

Ihatnak spirítuszt. A mezőgazdasági munkások részére Fejérmegye 3490 liter szeszt kapott. Lesz hát spirítus, égethetik vele a torkukat, delirizálhatják a szervezetüket, butulhatnak tőle, ahogy csak jól esik. Szegény spirítusos Magyarország.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazonk kik felejtethetlen jó édesanyánk, özv. Máté Pálné elhunytá alkalmával, mélyeséges bánatunkat a temetésen megjelenéssel vagy a részvét bármely némevel enyhíteni igyekeztek, ez uton mond hálás köszönetet a gyászoló Máté családnak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják mindazok, kik felejtethetlen jó édesanyánk elhunytával ravatalára koszorút, csokrot vagy a temetésen megjelentek, vagy bármily módon mélyeséges fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, hálás köszönetünket. A gyászoló Kovács-család.

— **Szeplő, májfolt, pörsenés,** arcisztátlanság apólasára biztos hatású szer a „Korona tejkrem” (ezelőtt Crème de Lakteine), mely párszori használat után az arcot bársónymáivá és hófehérre teszi. Egy kis tégely 1.20 K. Nagytégely 2 K. Kapható Szűts Róbert gyógyszerárban.

Köhögés ellen kitűnően bevált, háziszser a Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűts Róbert Károly király-téri gyógyszerárban.

— **Bojtorján haszszes** korpásodás, hajhullás ellen; ávegei 1 korona, 30 fillér. Kapható Szűts Róbert gyógyszerárban.

SZINHÁZ

Apolló mozgószínház hírei.

Apolló-színház igazgatósága közli: A kaméliás hölgy. Mindjárt azzal kezdjük, hogy az Apolló-színház pénteki és szombati szenzációs filmjudozsága a „Kamelias hölgy” nem azonos a Fehérváron már több változatban bemutatott hasonló című filmekkel, tehát ezekkel össze nem tévesztendő: „A Kaméliás hölgy (Gutier Margit) szerepek bemutatója pénteken és szombaton lesz az Apollóban, Alexandre Dumas világhírű, klaszszikus szépségű műve után készült. Az a csodálatos népszerűség, mely az egész művelt világ közkincsévé tette Dumas film regényét, a „Kamelias hölgyet” a legelőkelőbb amerikai filmvállalat buzdította a regény filmesítésére. A címszerepet Clara Kimball Jung, ez a fiatal gyönyörű színművész nő játsza, s az megrázó drámai erővel juttatja érvényre

Gantier Margit poétikus alakját. A siker előreláthatóan tökéletes lesz. Előadások fél 7 és fél 9 órákor. Rendes helyárak.

Az Urania mozgoszínház hírei.

Az Uráni színház igazgatója közli:

Homunculus könyve a sorozat II. része, mely április 20. 21 és 22 én kerül az Uránia színházban bemutatásra, ismét feltűnést fog kelteni. Tartalma: Homunculus feleségének halála után eltűnt és öt éven át kereste, kutatta Edgar Rodin dr. Hausen egykori famu lusa a Homunculus. Richard Osman, többek társaságában öt évi bolyongás után Északafrika egyik sziklabarlangjában különös nyomra akadtak. Egy rejtélyes könyvet találtak ott, amelyben a mesterséges ember megrázó valóságai voltak leírva.

NAGY KERESÉTHEZ JUT,

ha a

FEJERMEGYEI NAPLO

és az „UJ LAPOT“

árúsítja.

Lapkihordásra vállalkozók a kiadói hivatalban jelentkezzenek.

Éves állás, biztos jövedelem.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

3811/1917. szám.

Hatósági hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 6208/eln. 20. b. 1917. számú rendeletét tudomásulvéve a fentebb felsoroltakat teszem közzé.

Székesfehérvár, 1917. évi április hó 14. én.

Dr. Saára Gyula polgármester.

Az 1917. évi febr. hó 27-ről 4106. eln. 20. b. 1917. számú rendeletét és a „Budapesti Közlöny“ 1917. évi február hó 28. számában közzétett rendeletét ezenel hatályon kívül helyezem és helyette a következőket rendelem:

1. §.

Az 1915. évi március hó 2-án 2509. eln. 20. b. 1915. szám alatt, kelt rendelettel hadi célokra igénybevevők kijelentett és a katonai igazgatás, által végleg átveendő egyes nitrogén tartalmu anyagokért a következő térítési tételek állapítatnak meg:

1) nyers gáz (ammoniak) vízben levő 100 kgr. tiszta ammoniak után . . . 60. — K.

2) legalább 15 százalék ammoniakot tartalmazó töményített gáz (ammoniak) vízben levő 100 kgr. tiszta ammoniak után . . . 145. — K.

3) kénsavas ammoniakban levő 100 kgr. nitrogén után csomagolás nélkül . . . 190. — K.

2. §.

A térítési tételek a hadi célokra igénybevevő anyagok bejelentési helyére vonatkoznak.

3. §.

Ezzel a rendelettel az 1915. évi 5985. eln. 20. b. 1915. szám alatt kelt és a „Budapesti Közlöny“ 1915. évi május hó 15-iki számában közzétett ren-

deletben foglalt térítési tételek, amennyiben a jelen rendelet 1. §-ában feltüntetett térítési tételek, amennyiben a jelen rendelet 1. §-ában feltüntetett térítési tételektől eltérnek érvényüket veszítik.

4. §.

Ez a rendeletlem kihirdetése napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

A miniszter helyett:

Karátsony s. k.

államtitkár

Székesfehérvár szab. kir. város vízműveitől. 4140/1917. szám.

Hatósági hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak 1185/1917. számú rendeletét tudomásulvéve és szoros alkalmazkodás végett közzéteszem. Székesfehérvári, 1917. évi április hó 18.

Dr. Saára Gyula

polgármester.

A m. kir. miniszteriumnak 1185/1917. M. E. számú rendelete, a bizonyos fémek és ötvözetek és ezekből készült tárgyak forgalombahozatalának és felhasználásának korlátozásáról szóló 1916. évi április hó 28. napján 1.449/1916. M. E. sz. alatt kelt rendelet, egyes intézkedéseinek megváltoztatásáról.

A m. kir. miniszterium a háború eseteire szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

a) az 1916. évi április hó 28. napján 1.449/1916. M. E. számú rendelet 3. §-nak 2. pontja, amely szerint a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter külön engedélye nélkül szabad elidegeníteni az idézett rendelet 1. §. a) pontjában felsorolt anyagoknak és tárgyaknak árusítás végett raktáron tartott készleteiből fehérlemez kivételével havonként az előző hónap utolsó napján meglévő készlet 10 százalékát.

b) az idézett rendelet 4. §-ának 2. pontja, amely szerint a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter külön engedélye nélkül szabad feldolgozni az idézett rendelet 1. §. a) pontjában felsorolt anyagok és tárgyak tekintetében azokból a készletekből, amelyek nem a katonai igazgatás megrendeléseinek teljesítésére szükségesek, a fehérlemez kivételével havonként az előző hónap utolsó napján meglévő készlet 10 százalékát.

2. §.

Az 1. §-ban idézett rendelet rendelkezései egyébként érintetlenül maradnak.

3. §.

Ez a rendelet az 1917. évi április 1-és napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

Budapest, 1917. évi március hó 30-án.

Gróf Tisza István s. k. m. kir. miniszterelnök.

APRÓHIRDETÉSEK.

Kereskedőknek üzleti érdekük, különösen a külvárosi kereskedőknek, hogy boljukban helybeli újságot is áruljanak. Emellett jó mellékes is, különösen a mostani árubányos világban. Az árusítás bizományként történik, az esetleg megmaradt példányokat visszazásmitják. Üzleti elárúsításra bármikor lehet jelentkezni a kiadóhivatalban. Levél, telefon útján is elintézhető. Telefon 208.

Három éves leánygyermekhez németajku benne kerestetik. Jelentkezni lehet: Hoffmann Lajos, Vásár-tér 11.

Egy férfi munkás 160 korona havfizetéssel felvétetik a gázgyárban.

Sár utca 4. sz. ház 1200 □ öl telekkel eladó. A kert veteményezésre alkalmas. Tudakozni ugyanott lehet.

Hetiaplaci árusok jó mellékesre tehetnek szert, ha árjuk mellett újságeladással is foglalkoznak. Legjobb kereset. Bármikor lehet jelentkezni a kiadóhivatalban.

Kis mindenesfiut felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szé. István-tér 1. sz.

Gépházi takarítónő és gép-ápolónő felvétetik a villamos telepen.

Megbízható fuvaros évi 5000 (ötezer) korona biztos keresettel alkalmazást nyerhet. Jelentkezni mindennap déli 12-től 2-ig lehet Széchenyi-u. 26. sz. a.

Schützer féle borotváló szappant Krausz Adolf fiai cég árusítja Szekesfehérvár, Palotai utca.

Valódi makói dughagymát és hagymagot árusít a hitelszövetkezet szolgája. (Távirdu u. 6.)

Egy tanuló vagy mindenes fiu felvétetik, Pete műterem.

Orlási ribizke és bőtermő málnatövek, biborpiros százsorszép, eper- és nefejejs palánta kapható Széchenyi utca 26. sz. a.

Napszamos munkára évi rendszeres fizetés és magas jutalék mellett megbízható, idősebb embert keresnek. Jelentkezni mindennap déli 12-től 2-ig lehet Széchenyi-utca 26. sz. a.

Több teljesen jókarban levő vaskályha eladó. Széchenyi-utca 26. szám alatt.

URANIA-mozgókeppalota.

Péntek, szombat, vasárnap, április 20, 21, 22-én

HOMUNCULUS II.

Főszereplő: OLAF FÖNS. Dráma 4 részben.

Pótműsor: **AZ UTOLSÓ TAMADÁS** háborus epizód.

Mérsékeltlen felemelt helyárak.

Páholy 5 személyre 8 K. Erkélyülés 1:20 K. I. hely 90 fill. II. hely 70 fill. III. hely 50 fillér.

Fűzetjegyek ráfizetéssel a pénztárnál becsereleendő. Jegyek előre válthatók Ullmann dohánytözsdejében és az Urania pénztáránál. Számozott ülőhelyek.

„APOLLO“ MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZ

PÉNTEKEN, április 20 és 21-én: SZOMBATON

IRODALMI FILMSZENZACIÓ:

Az amerikai „ARANSOROZAT“ legszebb alkotása

ALEXANDRE DUMAS

világhírű regénye után

A KAMÉLIÁS HÜLGY

(GAUTIER MARGIT.) Művész-dráma 4 felv.

A címszerepben: **Clara Kimball-Young.**

REMEK KIEGÉSZÍTŐ MŰSOR.

Előadások fél 7 és fél 9 órákor. Rendes helyárak.